

HIV-infektsiooni kokkupuute-eelne ja -järgne profülaktika ning HIV-positiivsete isikute ravi

ravijuhendi rakenduskava

27.01.2020 versioon

Eesmärk	Teadlikkuse tõstmine kokkupuute-eelsest profülaktikast (PrEP) ja kokkupuutejärgsest profülaktikast (PEP) tervishoiutöötajate ja olulise HIV nakatumise riskiga ^a indiviidide seas. HIV käsitlemise alase teadlikkuse tõstmine tervishoiutöötajate hulgas. HIV-positiivsete patsientide käsitlemise ja teenuste kättesaadavuse ühtlustamine Eestis.
Barjäärid	<ol style="list-style-type: none">1. Tervishoiutöötajate info- ja ressursipuudus (aeg, teadmised, oskused, toetavad materjalid);2. Tervishoiuteenuste piiratud kättesaadavus ja vähene fookus ennetusele;3. Patsientide vähene teadlikkus ja motivatsioon.
Peamised edukust tagavad/soodustavad tegurid	<ol style="list-style-type: none">1. Ravijuhendi kättesaadavaks tegemine nii elektroonselt kui ka paberversioonis;2. Ravijuhendi soovitude tutvustamine tervishoiutöötajatele;3. PrEP-i alased koolitused infektsioonhaiguste arstidele;4. PEP-i alased koolitused tervishoiutöötajatele;5. Olulise HIV-i nakatumise riskiga indiviidide teadlikkuse tõstmine PrEP-ist ja PEP-ist;6. Tugiteenuste (sh juhtumikorraldus, otseselt kontrollitud ravi) kättesaadavuse laiendamine;7. Ravijuhendi soovitude rakendumise järjepidev hindamine.
Rakendamiseks vajalikud ressursid	<ol style="list-style-type: none">1. Ravijuhendi ja selle lisade elektrooniliselt kättesaadavaks tegemine;2. Ravijuhendi paberkandjal versiooni kujundamine, trükkimine ja jaotamine;3. Patsiendi juhendmaterjali paberkandjal versiooni kujundamine, trükkimine ja jaotamine;4. Ravijuhendi tutvustamine erialakonverentsidel ja seminaridel;5. PrEP-i väljastamist käsitlevate koolituste läbiviimine;6. PEP-i väljastamist käsitlevate koolituste läbiviimine;7. Tugiteenuste arendamine ja kättesaadavuse laiendamine;8. Ravijuhendit tutvustavate artiklite koostamine ja avaldamine.

^a Oluline risk esineb sagedamini meestega seksivatel meestel, transsoolistel ja heteroseksuaalsetel meestel ja naistel, kelle seksuaalpartneriteks on diagnoosimata või ravimata HIV-infektsiooniga inimesed. Individuaalne risk varieerub lähtuvalt konkreetse isiku riskikäitumisest ja seksuaalpartneritest.

Rakenduskavaga seotud tegevused või kaalutlused	Vastutav asutus/isik	Kaasatud osapooled/ isikud	Vahetähtajad, ajakava	Rakendusmeetmed
Ravijuhend koos lisadega ja patsiendi juhendmaterjal avaldatakse veebilehel www.ravijuhend.ee .	Eesti Haigekassa (EHK)		Vastavalt ravijuhendi valmimisele.	Ravijuhend ja patsiendi juhendmaterjal on veebis kättesaadavad.
Ravijuhendi ja selle lisamaterjalide info saadetakse tervishoiutöötajate ühendustele (Eesti Arstide Liit ja Eesti Õdede Liit) ja kõigile erialaseltsidele.	EHK		Vastavalt ravijuhendi valmimisele.	Info ravijuhendist on saadetud tervishoiutöötajate ühendustele ja erialaseltsidele.
Ravijuhendi ja selle lisamaterjalide info saadetakse kõikidesse haiglatesse ja perearstiabi asutustesse.	EHK		Vastavalt ravijuhendi valmimisele.	Info ravijuhendist on saadetud kõikidesse haiglatesse ja perearstiabi asutustesse.
Ravijuhendi paberversioon kujundatakse, trükitakse ning jaotatakse ravijuhendi koolitustel ja saadetakse sihtrühmale vastavalt tellimustele.	EHK	Töörühm ja sekretariaat	Vastavalt ravijuhendi valmimisele.	Ravijuhendi paberil täis- ja lühiversioon on jõudnud sihtrühmani.
Patsiendi juhendmaterjal kujundatakse, tõlgitakse vene keelde, trükitakse ja jaotatakse: 1. PreP-i väljastavale arstile juhendit käsitleval erialakonverentsil; 2. PreP-i alustavale patsiendile arsti vastuvõtul. Tiraaž: 1000 tk (800 eesti keeles, 200 vene keeles)	EHK (kujundus, tõlge, trükk, levitamine)	Töörühm (koostab juhendmaterjali) Venekeelse tõlke vaatab üle töörühma liige Natalia Nikitina.	Vastavalt patsiendi juhendmaterjali valmimisele.	Patsiendi juhendmaterjal on trükitud ja antakse PreP-iga alustatavatele isikutele arsti vastuvõtul.

	Tehakse ettepanek erinevatele asjakohastele organisatsioonidele ja ühendustele (Tervise Arengu Instituut, www.hiv.ee ; Eesti LGBT Ühing, www.lgbt.ee ; Eesti HIV-positiivsete võrgustik, www.ehpv.ee ; Eesti Seksuaaltervise Liit, www.estl.ee , Eesti Infektsioonhaiguste Selts, www.esid.ee) lisada oma veebilehele lingituna ravijuhendi veebiversioon ja/või patsiendi juhendmaterjal.	EHK	Töörühm	Vastavalt ravijuhendi ja patsiendi juhendmaterjali valmimisele.	Loetletud organisatsioonidele ja ühendustele on ettepanek tehtud.
	PrEP-i tutvustav sotsiaalmeedia postitus Tervise Arengu Instituudi Facebooki lehel	Tervise Arengu Instituut: levitab	Töörühm: postituse sisu/sõnum	Vastavalt ravijuhendi valmimisele.	PrEP-i tutvustav postitus on lisatud Tervise Arengu Instituudi Facebooki lehele
	HIV-i nakatumise riski hindav küsimustik Tervise Arengu Instituudi veebilehel www.hiv.ee Tehakse ettepanek erinevatele asjakohastele ühendustele (Eesti LGBT Ühing, www.lgbt.ee ; Eesti HIV-positiivsete võrgustik, www.ehpv.ee ; Eesti Seksuaaltervise Liit, www.estl.ee , Eesti Infektsioonhaiguste Selts, www.esid.ee) lisada HIV-i nakatumise riski hindav küsimustik ühenduse veebilehele	Tervise Arengu Instituut EHK	Töörühm (koostab küsimustiku)	Vastavalt ravijuhendi valmimisele.	Küsimustik on lisatud veebilehele www.hiv.ee
	Ravijuhendit ja patsiendi juhendmaterjali pakutakse tutvustamiseks meditsiini valdkonna trükiväljaannetes näiteks Eesti Arst, Perearst, Med24, Lege Artis, Apteeker, Eesti Õde, Pereõde, Meditsiiniuudised,	EHK	Artikli Eesti Arsti kirjutavad Kai Zilmer, Pilleriin Soodla, Kerstin Kase, Urmeli Katus.	Vastavalt ravijuhendi ja patsiendi juhendmaterjali valmimisele.	Ravijuhendit tutvustav artikkel on ilmunud Eesti Arstis jt asjakohastes meditsiini valdkonna trükiväljaannetes.

Meediakajastus	Curare.		Töörühma liikmed on andnud nõusoleku vajadusel kirjutada artikkel/kommentaar.		
	Ravijuhendi ja patsiendi juhendmaterjali pressiteade saadetakse tavalise trükimeedia väljaannetele (näiteks Postimees ja Eesti Päevaleht), kontakteerudes väljaannete meditsiini-/tervisevaldkonna toimetajatega.	EHK: saadab välja pressiteate	Töörühm: koostab pressiteate sisu	Vastavalt ravijuhendi ja patsiendi juhendmaterjali valmimisele.	Pressiteade on trükimeedia väljaannetele saadetud.
	Ravijuhendit ja patsiendi juhendmaterjali tutvustatakse Eesti Rahvusringhäälingu (ERR) kanalites ETV ja ETV+.	EHK: suhtleb ERR kanalitega	Töörühm: Pilleriin Soodla, Kerstin Kase, Aljona Kurbatova ja Natalia Nikitina on andnud nõusoleku juhendit tutvustada.	Vastavalt ravijuhendi ja patsiendi juhendmaterjali valmimisele.	Ravijuhendit ja patsiendi juhendmaterjali on Eesti Rahvusringhäälingu kanalites tutvustatud.
Koolitused	Töörühm teeb ettepaneku esitleda ravijuhendit erinevatel konverentsidel	Töörühm	EHK: trükiste jagamine	2020 aastal: Perearstide konverents 2020 (kui temaatiliselt haakub) Kliinik 2020 (kui temaatiliselt haakub) Eesti Arstide Päevad 2020 (kui temaatiliselt haakub)	Ettepanek vastavate ürituste korraldajatele on tehtud.
	PEP-i määramist käsitlevad koolitused. Koolituse sihtrühm: infektsioonhaiguste arstid, perearstid, erakorralise meditsiini osakonnas töötavad arstid. Üks koolitus filmitakse ja tehakse videokoolitus.	EHK: koolituse korralduslik pool (täiendkoolituspunkte saavad anda vastava tegevuslooga organisatsioonid)	Eesti Infektsioonhaiguste Selts: koolituse sisu ja lektorid (kontaktisik Kerstin Kase)	2020–2021 aastal: Koolitused toimuvad Tallinnas (2 koolitust), Tartus (2 koolitust), Pärnus (1 koolitus), Ida-Virumaal (2 koolitust, 1 sünkroontõlkega ja 1 vene keeles)	Kontaktkoolitused on toimunud.

	PrEP-i määramist käsitlev koolitus Koolituse sihtrühm: infektsioonhaiguste arstid	EHK: koolituse korralduslik pool (täiendkoolituspunkte saavad anda vastava tegevusloaga organisatsioonid)	Eesti Infektsioonhaiguste Selts: koolituse sisu ja lektorid (kontaktsik Kerstin Kase)	Üks Eesti Infektsioonhaiguste Seltsi sisene üritus	Kontaktkoolitus on toimunud.
Regulatsiooni kaasajastamine	Ettepaneku tegemine PrEP-i ja PEP-i lisamiseks ravimite soodusnimekirja	EHK		EHK teeb ettepaneku soodusravimite loetellu lisada PEP ja PrEP ravimid alates 01.04.2020	Ettepanek on tehtud. Ravimid on jaeapteegist kättesaadavad.
ARV ravi toetavad teenused	Tugiteenuste (sh juhtumikorralduse teenus, kogemusnõustamine jt), otseselt kontrollitud ravi kombineerituna opioidsõltuvuse asendusraviga laiendamine.	Tervise Arengu Instituut	Sotsiaalministeerium	Tervise Arengu Instituut teeb vajadusel ettepaneku rahastuse eelarvet suurendada	Teenus on kättesaadav võrdsetel alustel üleriigiliselt
Soovituste rakendamise hindamine	Ülevaade retseptikeskusest välja ostetud PEP-ist ja PrEP-ist (andmed retseptikeskusest); Ülevaade, kas enne PEP-i ja PrEP-iga alustamist ja profülaktika jooksul/lõpus on teostatud vajalikud analüüsid (PEP-i ja PrEP-iga alustanud isikute andmed retseptikeskusest, teostatud analüüside andmed raviarvetelt); Ülevaade mis eriala arstid on väljastanud PEP-i ja PrEP-i (andmed retseptikeskusest); Infektsioonhaiguste arsti visiitide sagedus (raviarved ja/või E-HIV) ja ravimite väljastamise sagedus (E-HIV); Supresseeritud isikute osakaal (E-HIV);	EHK EHK võtab ühendust HIV andmekogu pidajaga ja uurib		Aasta aega pärast PrEPi laialdasemat kättesaadavust	Ravijuhendi rakendamist jälgivad tegevused on läbi viidud

	Raviskeemis kasutatud toimeained, ravi ebaõnnestumine, ravimiresistentsuse määramine (E-HIV); Internetipõhine küsitlus olulise HIV nakatumise riskiga indiviidide seas.	võimalusi andmete saamiseks ravijuhendi rakendumise indikaatorite väljatöötamiseks;			
--	--	---	--	--	--